

MILJØDEKLARASJONER

EPD - et viktig og nyttig verktøy for å dokumentere miljøegenskaper

Hva er en miljødeklarasjon (EPD)?

EPD står for Environmental Product Declaration. En EPD er et kortfattet dokument som på en standardisert og objektiv måte oppsummerer miljøprofilen til en komponent, et ferdig produkt eller en tjeneste. Forkortelsen EPD brukes både i norsk og internasjonal sammenheng.

EPD-dokumentet skal informere om produkters miljøegenskaper og gi brukerne ønsket og etterspurt miljøinformasjon. Standardiserte metoder sikrer at miljøinformasjon innen samme produktkategori kan sammenlignes fra produkt til produkt, uavhengig av region eller land.

Innholdet i miljødeklarasjonen er spesifisert i en PCR (se neste avsnitt), og bygger på livsløpsvurderinger av miljødata fra råvareuttak, produksjon, bruksfase og avhending.

Kravet om detaljert miljøinformasjon fra kunder og myndigheter øker stadig. Eksempler på dette er krav til å dokumentere byggevarers egenskaper i teknisk forskrift til plan- og bygningsloven (§5-11). Både nasjonalt og internasjonalt er det en tydelig dreining mot en mer produktorientert miljøpolitikk. Dette setter krav til dokumentasjon av produkters miljøpåvirkning i hele livsløpet, noe som oppfylles gjennom bruk av EPD. En EPD er livsløpsbasert og gir detaljerte oversikter over produktet/tjenestens miljøaspekter – fra uttak av råvarer til produktet er produsert, forbrukt og avhendet.

En miljødeklarasjon er ikke et miljømerke. Den gir objektive opplysninger om miljøaspektene, men angir ikke om produktet oppfyller visse miljøkrav. Kravene er det kjøper som må sette, og det vil kunne variere hvilke miljøaspekter innkjøper ønsker å vektlegge som viktige, og nivået på dem. Slik vektlegging er avhengig av til hvilke formål produktene anvendes, og en EPD er derfor spesielt anvendelig for produkter med flere anvendelser eller for produkter som inngår i videre prosesser.

PCR (produktkategoriregler)

For at bedriften skal kunne utarbeide en EPD, må det foreligge produktkategoriregler (PCR) for gjeldende produktgruppe eller tjeneste. En PCR skal, gjennom en livsløpsanalyse (LCA), bl.a. fastlegge hvilke stoffer og prosesser den gjeldende EPD-en skal omfatte. Dette sikrer at produsenter må oppgi hvilke forbruk av råstoffer, kritiske prosesser og utslipp som har vesentlig miljøpåvirkning i produktet. Samtidig blir det enklere for kunden å sammenligne miljøegenskapene til flere produkter innen samme produktkategori.

Hvis en PCR ikke finnes nasjonalt eller internasjonalt, må den utarbeides av produsenten i samarbeid med andre produsenter av produkter i samme produktgruppe. Det pågår et internasjonalt arbeid med å lage en standard for PCR. Når denne er vedtatt (trolig i 2010), vil det sannsynligvis bli enklere å utarbeide PCR-er.

Om EPD-Norge

Næringslivets Stiftelse for Miljødeklarasjoner (EPD-Norge) ble stiftet i 2002 av Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) og Byggenæringens Landsforening (BNL). Etableringen kom i stand som følge av et ønske fra næringslivet om å få utarbeidet troverdige, standardiserte og internasjonalt gyldige miljødeklarasjoner for produkter og tjenester.

EPD-Norge verifiserer EPD-er i henhold til den internasjonale standarden ISO 14025 – miljødeklarasjoner type III. Denne standarden krever at EPD-ene må verifiseres av en nøytral tredjepart for å bli gyldig.

Det er viktig for næringslivet at miljøinformasjon gis på en standardisert og objektiv måte, og at konkurransevilkårene er de samme for norske som utenlandske bedrifter. Målet for EPD-Norge er at miljødeklarasjoner skal være det foretrukne verktøyet for å kommunisere miljøinformasjon for produkter og tjenester innen alle bransjer, nasjonalt og internasjonalt.

EPD-Norge samarbeider med bl.a. SINTEF Byggeforsk, Østfoldforskning og NTNU om utvikling av PCR-er. I den grad stiftelsen har midler, støtter EPD-Norge opp under utvikling av PCR-er.

EPD-Norge har ansvar for at norske PCR-er er i samsvar med ISO 14025, og tilser at en PCR blir lagt til grunn ved utarbeidelse av EPD-er.

Verifisering

EPD-Norge har en verifikasjonskomité som skal påse at EPD-Norges retningslinjer for godkjenning av miljødeklarasjoner type III er i tråd med ISO 14025, og at disse blir fulgt ved utarbeidelse av miljødeklarasjoner. Komiteen godkjenner også norske PCR-er. Tilsvarende verifikasjonskomiteer finnes også i andre land. En EPD som er verifisert etter standarden i utlandet, er også gyldig i Norge (og motsatt).

Hvorfor velge ISO miljødeklarasjoner Type III?

- Behov for åpen og kvantitativ miljøinformasjon for nye målgrupper og markeder
- Behov for en internasjonalt akseptert og samlende metode
- Behov for et ensartet format for presentasjon av miljødata
- Behov for en veldefinert metode for å dokumentere og evaluere miljøeffekter av egen produktutvikling.

Økonomi

EPD-Norge er en non-profit stiftelse. Stiftelsens inntekter er knyttet til et årsgebyr for bedrifter som har EPD-er verifisert av stiftelsen, samt en registreringsavgift for hver enkelt EPD med en gyldighetstid på 3 år.

Gjeldende priser pr 2010:

- Årsgebyr pr. bedrift kr 8.000
- Registreringsavgift pr. EPD (for 5 år) kr 10.000

Kvantumsrabatt

For produsenter med inntil 10 EPD-er betales en registreringsavgift på kr 10.000 for hver EPD. Hvis samme produsent har flere enn 10 EPD-er, betales kr 1.000 pr. EPD fra nr. 11 og utover. Registreringsavgiften gjelder for 5 år. Dessuten skal hver produsent betale en årlig engangsvgift på totalt kr 8.000 (som nevnt over).

Kontakt og nærmere informasjon:

www.epd-norge.no

Sverre K. Fossdal, leder Verifikasjonskomiteen
skf@hagan.no, telefon 91 74 45 44

Rannveig Ravnanger Landet, styreleder
rannveig.landet@bnl.no, telefon 23 08 75 18

Eller ta kontakt med din lands-/bransjeforening i NHO.